

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
BACHELOR OF COMMERCE (B.COM.)
EXAMINATION: -DECEMBER 2022
SEMESTER – II
Subject: Cyber Laws, IPR (Paper II) (BCOM – 120)

Date: 24/12/2022

Total marks: 60

Time: 10.00 am to 12.30 pm

Instructions: 1) Attempt all Questions
 2) Figures to the right indicate full marks

Q. 1. Answer the multiple Choice questions. (any 10) (10)

- 1) Telnet is a .....
 a) Network of telephone   b) Remote login
 c) Television Network   d) None of these
- 2) Information Technology Act was amended in _____.
 a) 2007   b) 2009
 c) 2008   d) None of these
- 3) The Science of secret writing is called _____.
 a) Cryptography   b) Ergonomic
 c) Stenography   d) None of the above
- 4) Amazon.com comes under _____ model.
 a) B2B   b) C2C
 c) B2C   d) C2B
- 5) ..... are online customers
 a) Whole Seller   b) Consumer
 c) Retailer   d) All the Above
- 6) The Internet is _____.
 a) Network of networks   b) Website
 c) Host   d) Server
- 7) E-Commerce is not suitable for _____.
 a) Sale/Purchase of expensive jeweler and antiques.
 b) Sale/Purchase of mobile phone
 c) Sale/Purchase of branded clothes.   d) Online job searching.
- 8) A computer communication technology that provides a way to interconnect multiple computer across short distance .
 a) LAN   b) WAN
 c) MAN   d) Wireless network
- 9) The concept of electronic cash is to execute payment by _____.
 a) Credit Card   b) Using computers over the network
 c) ATM Card   d) Cheque
- 10) Digital signature is _____.
 a) Scanned signature on computer   b) Public key Encryption
 c) Code number of the sender   d) Software to recognize signature
- 11) Telnet is service that runs.
 a) Television on net   b) Remote program
 c) Cable TV network   d) Telenext
- 12) A computer system that permits multiples users to run programs at same time .
 a) Real time system   b) Multiprogramming system
 c) Time sharing system   d) Multi tasking system
- 13) Which of the following is not an scripting language
 a) HTML   b) XML
 c) Post script   d) Java script

Q. 2. Write Short Note (any three)

(15)

- 1 Types of E-Certificates
- 2 Cryptography
- 3 Classification of cyber crime
- 4 Duties of Subscriber
- 5 Need of Cyber Law

Q. 3. Answer the following question in 150 words. (any 2)

(20)

- 1 Explain the role of the subscriber in cyber Law
- 2 Explain in detail the Electronic Signature and Digital Signature
- 3 Different Models of E-Commerce
- 4 What is E-Contract? what are the essential of E-Contract

Q. 4. Answer the following question in 300 words. (any one)

(15)

- 1 Explain the detail advantages and disadvantages of Internet Technology.
- 2 Explain in detail the Indian position regarding Cyber Jurisdiction
- 3 Discuss in detail the Cyber Appellate Tribunal.

मराठी रूपांतर

सूचना : १) सर्व प्रश्न अनिवार्य
२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र. १. खालील प्रश्नांचे योग्य पर्याय निवडा. (कोणतेही १०)

(१०)

- १) टेलनेट म्हणजे .....

अ) टेलिफोनचे जाळे	ब) दूरस्थ लॉगिन
क) दूरदर्शनचे जाळे	द) यापैकी कोणतेही नाही
- २) माहिती तंत्रज्ञान कायद्यामध्ये ..... साली बदल झाले.

अ) २००७	ब) २००९
क) २००८	द) यापैकी कोणतेही नाही
- ३) खासगी वितरण शास्त्राला ..... म्हणतात.

अ) क्रिप्टोग्राफी	ब) ऑर्गोनॉमिक
क) स्टेनोग्राफी	द) यापैकी कोणतेही नाही
- ४) अॅमोझॉन डॉट कॉम .....चा प्रकार आहे.

अ) बी.टू.बी.	ब) सी.टू.सी
क) बी. टू.सी	द) सी.टू.बी
- ५) ..... हा आॅनलाईन ग्राहक आहे.

अ) घाऊक व्यापारी	ब) ग्राहक
क) किरकोळ व्यापारी	द) वरील सर्व
- ६) इंटरनेट म्हणजे .....

अ) नेटवर्क ऑफ नेटवर्क्स	ब) वेबसाईट
क) स्वयंम्	द) सर्व्हर
- ७) ई-कॉर्मस ..... करता योग्य नाही.

अ) मौल्यवान दागिने/जुन्या वस्तूंची खरेदी विक्री	ब) मोबाईलची खरेदी विक्री
क) ब्रॅंडेड कपड्यांची खरेदी विक्री	द) संगणकीय नोकरी शोध

- ८) छोट्या अंतरातील अनेक संगणकांना जोडणारे तंत्रज्ञान म्हणजे .....
- अ) लॅन
  - ब) व्हॅन
  - क) मॅन
  - ड) वायरलेस नेटवर्क
- ९) इलेक्ट्रॉनिक रोख म्हणजे ..... रक्कम अदा करणे.
- अ) क्रेडिट कार्ड
  - ब) संगणकाचा नेटवरील वापर
  - क) ए.टी.एम. कार्ड
  - ड) धनादेश
- १०) अंकिय स्वाक्षरी म्हणजे .....
- अ) संगणकीय छापील सही
  - ब) सार्वजनिक सांकेतीकी चावी
  - क) पाठवणाऱ्याचा कोड नंबर
  - ड) स्वाक्षरी ओळखणारे तंत्र
- ११) टेलेनट ही ..... सेवा आहे.
- अ) नेटवरील दूरदर्शन
  - ब) दूस्थ कार्यक्रम
  - क) केबल टिव्ही नेटवर्क
  - ड) टेलिनेक्स्ट
- १२) एकावेळी एक प्रोग्रॅम अनेक उपभोक्त्यांना परवानगी देणारे कार्य .....
- अ) रिअल टाईम सिस्टिम
  - ब) अनेकांची कार्यप्रणाली
  - क) वेळेची वाटणी करणारी पद्धती
  - ड) अनेकअंगी कार्यप्रणाली
- १३) खालीलपैकी ..... ही भाषा लिपी नाही.
- अ) एच.टी.एम.एल.
  - ब) एक्स.एम.एल.
  - क) पोस्टस्क्रीप्ट
  - ड) जावा स्क्रीप्ट

प्र. २ टीपा लिहा. (कोणतेही ३) (१५)

- १ ई.प्रमाणपत्राचे प्रकार
- २ क्रिप्टोग्राफी
- ३ सायबर क्राईम गुन्ह्यांचे वर्गीकरण
- ४ उपभोक्त्यांच्या जबाबदार्या
- ५ सायबर कायद्याची गरज

प्र. ३ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नाचे उत्तर १५० शब्दांत लिहा. (२०)

- १ उपभोक्त्यांचे सायबर लॉ कार्य अंतर्गत भूमिका स्पष्ट करा.
- २ इलेक्ट्रॉनिक सही व डिजिटल सही बदल सविस्तर लिहा.
- ३ ई-कॉमर्सचे वेगवेगळे प्रकार सांगा.
- ४ ई- कॉन्ट्रॅक्ट म्हणजे काय? त्यांची गृहिते कोणती?

प्र. ४ खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तरे ३०० शब्दांत लिहा. (१५)

- १ इंटरनेट तंत्रज्ञानाचे फायदे व तोटे विशद करा.
- २ सायबर न्याय मर्यादिबाबत भारतीय परिस्थिती स्पष्ट करा.
- ३ सायबर उच्चाधिकार ट्रायब्यूनल विस्तारून सांगा.
